

BLIKVANGER BREDE VORMING

Het handelen naar Brede Vorming

Brede Vorming: wat zijn de ambities en activiteiten van 650+ onderwijsprofessionals van ROC Friese Poort? Gebaseerd op het waarderend onderzoek door ECBO, bespreken we de komende tijd een zestal ambities. Telkens bespreken we de ambitie, huidige aanpak en dialoogstarters om met het onderwijsteam een eigentijdse manier van Brede Vorming in de onderwijspraktijk te realiseren. Dit keer over het handelen naar Brede Vorming.

PIETER BAAY, TARA SCHOEMAKER

DE AMBITIE

Brede Vorming wordt ook benoemd als begeleide zelfvorming. Het begeleiden van zelfvorming van de studenten vraagt om reflectie op eigen begeleidingsvaardigheden. Dit proces van reflecteren is een parallel proces:

niet alleen de student leert kritisch te denken over de eigen (beroeps-) praktijk, de docent zelf heeft ook deze 21ste-eeuwse vaardigheden nodig om op het eigen functioneren te reflecteren. Hoe doe ik het zelf? Welke keuzes maak ik? Hoe geef ik

betekenis aan mijn eigen beroepspraktijk? Hoe doorleefd is mijn eigen morele kompas? Stuk voor stuk reflecterende vragen naar je eigen motivatie, drijfveren en zingeving.

“Mijn rol in Brede Vorming is: in lessen studenten te laten kennismaken met andere culturen, maar ook steeds kijken naar jezelf: Wie ben ik, wie ben ik in het contact met anderen? En wat voor steentje wil ik bijdragen in de maatschappij?”

De onderwijsdromer en onderwijs-onderzoeker in gesprek

Hieronder geven we een stem aan de gedachten van een onderwijsdromer (die spreekt vanuit ROC Friese Poort) en van een onderwijs-onderzoeker (die spreekt vanuit Blikvanger).

Dromer: Meer ruimte voor Brede Vorming in het onderwijs betekent zowel iets voor de student als voor onze medewerkers. We dromen dat zij zich toegerust voelen om initiatief te nemen in de vorming van zichzelf en hun studenten. Hebben docenten voldoende kennis en inzicht om Brede Vorming vorm te geven?

Onderzoeker: Uit de Blikvanger blijkt dat 68% van de ondervraagden zich vaardig voelt om invulling te geven aan Brede Vorming. Veel gebeurt al impliciet; men spreekt wel de wens uit hier de vinger op te kunnen leggen en taal te ontwikkelen zodat je er met elkaar over in gesprek kunt gaan. Docenten geven echter ook aan behoefte te hebben aan kaders en handvatten om het onderwijs rondom Brede Vorming in te richten.

Dromer: Er ligt een kans om teams elkaar te laten inspireren en ideeën uit te laten wisselen. Brede Vorming komt nu voor in de missie en visie,

in beleidsstukken en er wordt over gesproken binnen de school. De volgende stap is, dat het bewuste grondtonen zijn die in de hele school voelbaar zijn. Hoe speel je vervolgens in op de behoeftes van de student?

Onderzoeker: Als het gaat om zelfreflectie, om grondig onderzoek bij jezelf, zien docenten kansen bij studenten. Tegelijkertijd ervaren docenten dat dit niet altijd even makkelijk is: studenten zetten hen ook regelmatig aan het denken. Docenten erkennen hun voorbeeldfunctie; gewenst gedrag moet voorleefd worden. Hoe leer je samen van (elkaars) fouten?

Dromer: Om Brede Vorming in te vullen heb je elkaar nodig: zo kun je elkaar feedback geven, van elkaar leren en met elkaar in gesprek over jouw ontwikkeling. Het startpunt is zelfreflectie en nieuwsgierigheid naar jezelf en de ander. Hoe geven medewerkers daar nu invulling aan?

Onderzoeker: Medewerkers besteden aandacht aan hun eigen Brede Vorming op zowel formele wijze, door cursussen of een opleiding te volgen, als middels het lezen van boeken of bezoeken van theatervoorstellingen. Ook religie, door o.a. kerkbezoeken, wordt regelmatig betrokken bij de eigen persoonsontwikkeling. Ze dagen zichzelf continu uit. Hoe stimuleer je studenten deze houding ook te ontwikkelen?

DIALOOGSTARTERS

1. Onderwijsprofessionals hebben een wil om zich te blijven ontwikkelen: je bent nooit uitgeleerd. Het onderwijs biedt de gelegenheid om elkaar spiegels voor te houden. Hoe zorgen we ervoor dat we in dialoog met studenten kritisch naar ons eigen handelen kijken?
2. Docenten hebben behoefte aan concrete voorbeelden van toepassing van Brede Vorming, zoals

didactische werkvormen of een handreiking. Welke begeleiding ervaren docenten als wenselijk in de uitvoering van Brede Vorming in het onderwijs?

DE AMBITIES EN ACTIVITEITEN VAN 650+ ONDERWIJS- PROFESSIONALS VAN ROC FRIESE POORT

3. Hoe zichtbaarder de collectieve visie op Brede Vorming in de school wordt, hoe meer die gedragen kan worden door alle medewerkers. Wat is er nodig om iedere medewerker zich bewust te maken van zijn/haar rol in de Brede Vorming van studenten?

PIETER BAAY IS PRAKTIJKNNOVATOR BIJ ONDERWIJS124, TARA SCHOEMAKER IS ADVISEUR BIJ CINOP

Bron

Baay, P., Bombala, B., Ferket, R., Hofland, A., Schoemaker, T., Feld, L., Kuitert, M., Twilt, J., & Vos, K. (2020). *Blikvanger: Brede Vorming in de praktijk van ROC Friese Poort. 's-Hertogenbosch: ECB0/Friese Poort. Lees het hele onderzoek op [deze website](#).*

Een serie van zes ambities

Serie van zes artikelen 'Blikvanger Brede Vorming' in [dit Vaktijdschrift](#)

1. ROC Friese Poort als inclusieve organisatie – nr.9 2020
2. ROC Friese Poort als ontmoetings-school – nr.1 2020
3. De verulechting van Brede Vorming in de onderwijspraktijk – nr.2 2020